

ZAMONAVIY ARXETEKTUARA

To‘lqinova Nazokat Sherzod qizi

Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti

Annotatsiya: Zamonaviy texnologiyalar rivojlangan sayin Arxitektura sohasida ham yangiliklar soni oshib botmoqda. Bino va inshootlarni qurishda atrof muhitga zarar yetkazmaslik zamonaviy arxitekturaning vazifalaridan biridir.

Kalit so‘zlar: Xitoy, islom arxitekturasi, zamonaviy dizayn, Gyugo illuminat

Binolar tezroq ta‘mirlanmoqda va qurilmoqda, shuning uchun arxitektorlarga talab ortadi. Biroq, arxitektura rivojlanmoqda, yangi texnologiyalar me‘moriy dizaynlar oqilona kompensatsiya bilan yaratilganligini o‘zgartiradi va an‘anaviy me‘morchilik mahorati juda talabchan. Virtual haqiqat va kengaytirilgan haqiqat kabi immersiv texnologiyalar arxitektorlar va mijozlar orasida mashhur bo‘lib bormoqda. Zamonaviy dizaynlarga talab ortmoqda.

Ushbu texnologiyalar me‘morlarga kompyuter yordamida loyihalash orqali taklif etilayotgan binolarning real 3D modellarini yaratishga imkon beradi va mijozlarga yakuniy mahsulot haqida yaxshiroq tasavvur beradi. An‘anaviy arxitektorlarga bo‘lgan talab, ehtimol, bu texnologiyalar keng tarqalganligi sababli kamayadi. Yangi qurilish va ta‘mirlash ishlariga

bo‘lgan ehtiyoj kelajakda arxitekturaga talab yuqori bo‘lishi kutilmoqda.

Arxitektura kelajagi

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-OKTABR

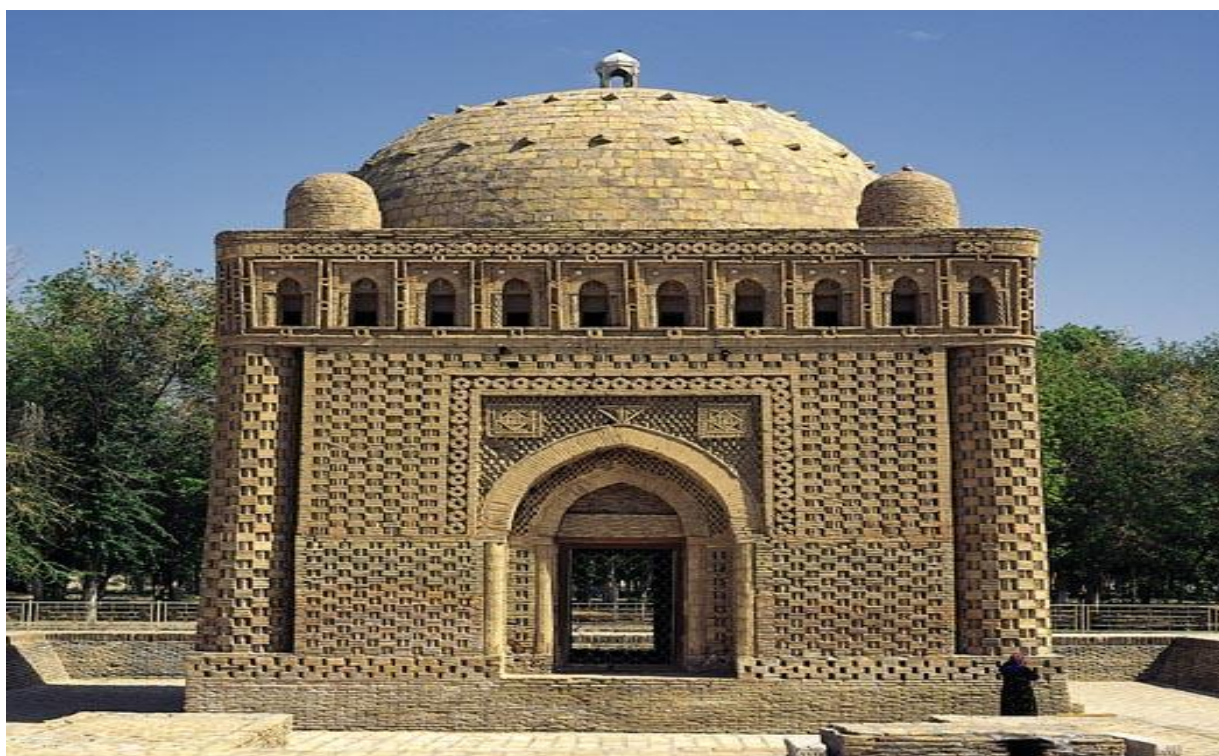
ANDIJON, 2024

Agar siz arxitektura sohasida martaba haqida o'ylayotgan bo'lsangiz, sizda hali ko'p imkoniyatlar mavjud. Texnologiya me'moriy dizaynlarning yaratilishini o'zgartirayotganini va bu soha doimiy ravishda rivojlanib borayotganini yodda tutish kerak.

Virtual haqiqat va kengaytirilgan haqiqat kabi immersiv texnologiyalar arxitektorlar va mijozlar orasida mashhur bo'lib bormoqda. Ushbu texnologiyalar me'morlarga taklif etilayotgan binolarning real 3D modellarini yaratish imkonini beradi va mijozlarga yakuniy mahsulot haqida yaxshiroq tasavvur beradi.

Ushbu texnologiyalardan foydalanish ortib borishi bilan an'anaviy me'morlarga bo'lgan talab kamayishi mumkin. Shunga qaramay, kelajakda arxitektura hali ham yuqori talabga ega bo'lishi kutilmoqda, chunki yangi binolar va ta'mirlashga bo'lgan ehtiyoj ortib bormoqda.

Arxetektura faqat zamonaviy tushunchami? Yo'q albatta. Eng birinchi arxetekturik inshootlar

islom madaniyati davrida ham rivojlangan.

Islom madaniyatining oltin davrlarida musulmon me'morchiligiga xos bo'lgan ko'plab unsurlar hunarmandlar va hunarmandlar orqali Yevropaga tarqalib, Romanesk uslubining paydo bo'lishiga hissa qo'shgan. Yevropa me'morchiligining ko'plab durdonalari musulmon san'atining ta'sirini aks ettiradi. 1066-yilda Yevropa bo'ylab tarqalib, Angliyani zabt etgan Norman qabilalari dunyoning bu qismi me'morchiligiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Shu bilan birga, Sitsiliyani zabt etgandan so'ng, ularning o'zlari ham musulmonlar bilan doimiy aloqada bo'lishgan. Sitsiliyaning islom uslubida yaratilgan me'moriy yodgorliklari

Musulmonlar tomonidan emas, balki normanlar tomonidan qurilgan. Sitsiliya qirolligining birinchi qiroli Rojer II musulmon me'morchiligining muxlisi edi. Qolaversa, u arab tilini ham yaxshi bilardi. Angliya qiroli Edvard I 1292 yilda Eronga delegatsiyani zaharladi. Taxminlarga ko'ra, uning kompozitsiyasining bir qismi bo'lgan haykaltarosh Robertus keyinchalik ingliz

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-OKTABR

ANDIJON, 2024

Me'morchiligiga Sharqda tanish bo'lgan bir qator elementlarni, masalan, o'ralgan arkni kiritgan. Islom mamlakatlariga sayohat qilgan va u yerdan Yevropaga yangi fikrlar olib kelgan boshqa shaxslar orasida Simon Simeonis va Gyugo Illuminati ham bor.

Zamonaviy arxetektura bugun bir necha yo'nalishlar bo'yicha dizaynlar ishlab chiqmoqda. Bazilar tarixiy obidalardan ilhomlanib zamonaviy dizaynlar yaratishsa, bazilar tabiat bilan uyg'unlikni istashadi, uchinchi tur esa robotlashish bilan bog'liq. Bu borada Xitoy, Korea, Yaponiya arxetekturik dizaynlarini alohida keltirib o'tmaslikning iloji yo'q.

Xitoy madaniyatida an'anaviy arxitektura alohida o'rin tutadi. Pekindagi taqiqlangan shahar, Osmon ibodatxonasi, Mogao g'orlari kabi Xitoy me'morchiligi

durdonalari – bularning barchasi nafaqat tarixiy ahamiyati, balki YUNESKO ro'yxatiga kiritilgan Xitoy madaniy merosining kichik bir qismidir. Noyob arxitekturasi tufayli albatta.

Xitoy me'morchiligi bir qator o'ziga xos xususiyatlarga ega: barcha tuzilmalarning nafisligi va shu bilan birga ularning monumentalligi, turli materiallar va ranglarning uyg'unligi, ichki va tashqi dekoratsiyaning yorqinligi va nafisligi.

Xulosa o'rnida zamonaviy arxitektura bir necha yo'nalishlarda rivojlanayotganligini ko'rib chiqdik. Zamonaviy arxitektura kam maydon va hom ashyo sarflagan holda maksimum estetik ko'rinishga erishish va bu bilan atrof muhitga zarar bermaslikka harakat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. <https://www.advantour.com/rus/china/culture/architecture.htm>
2. <https://interonconf.org/index.php/ind/article/download/6742/5842/5714>
3. https://www.researchgate.net/publication/369494857_ARXITEKTURA_MUHANDISLIK_VA_ZAMONAVIY_TEXNOLOGIYALAR_JURNALI
4. <https://cajad.centralasianstudies.org/index.php/CAJAD/article/view/346>